

S/S2016

Uhmaikä

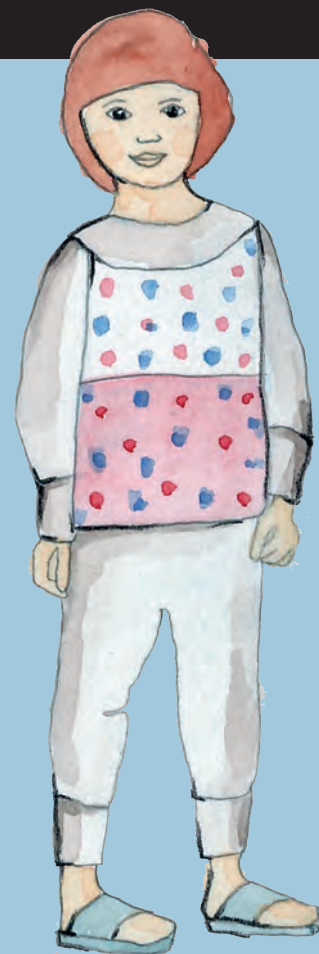
Lastenvaate- mallisto

Minna Kallioharju

Sisällys-

luettelo

Johdanto s. 3.

Lapsuus ikä kautena s. 4.

Lapsen tasolla s. 5.

Tämän päivän haasteet s. 7.

Usean sukupolven uhmaikä s. 8. - moodboard

Materiaalit s. 10.

Luonnoksia s. 12.

3 x asukokonaisuus s. 14.

Kaupunkitakki s. 15.

Muoto-osuus s. 16.

Proto s. 17.

Käyttäjän yllä s. 18

Liitteet:

Liite 1: Käyttäjäprofilointi Sinco-laboratorion avulla -raportti

Liite 2: Materiaalikortit

Liite 3: Digitaalinen ja perinteinen vaatemuoto raportti

Johdanto

Kuten rakkaalla lapsella, myös uhmaiällä on useita nimiä: itsenäistymisikä, itsenäistymisvaihe, tahtoikä tai oman tahdon opettamisen ikä. Uhmaikä alkaa 2-vuotispäivän tienoilla ja kestää vaihtelevan ajan, useimmilla 4–5-vuotiaaksi saakka.

Lastenvaatemallistoni teemana on tuo kapinoinnin, rajojen etsimisen ja oman voimantunnon ikäkausi, mutta ei ihan perinteisessä mielessä. Lapsia ei olisi ilman vanhempia ja vanhempia ei olisi ilman - isovanhempia! Heillä on usein iso rooli lapsen elämässä. Inspiroiduin mallissani siitä murroksesta, mikä on tapahtumassa isovanhemmuudessa ja kutsun sitä uhmaiäksi.

Uhmaikä on vaatemallisto 3-6 vuotiaille leikki-ikäisille. Tässä portfolioissa kerron malliston syntyprosessin luonnoksiin asti, sen lisäksi valmistuksen luonnoksista yhden asukokonaisuuden. Valmistukseen kuuluu takin digitaalinen kaavoitus, digitaalisesti tapahtuva virtuaalisovitus, perinteinen proton valmistus kankaasta ja sovitus lapsen päälle, sekä lopulta valmis tuote.

Mallisto on suunniteltu kesken kylmimmän talven ja viimeistely, kun luonto vastaa heräilee kevääseen. Otimme valokuvat huhtikuun alkupuolella, kun vain taitavalla rajauksella sai suljettua lumikinokset pois kuvasta. Se ei näy tunnelmassa - kiitos kuvattavalle, joka eläytyi hienosti kesän fiiliksiin!

Toivottavasti mallistosta välittyy myös suunnittelijan usko siihen, että lapsuuden ohella *kesä* on ihmisen parasta aikaa!

Minna

Lapsuus ikäkautena

Malliston kohderyhmänä on 3-6 vuotiaat lapset, he ovat leikki-ikäisiä. Lapsuus on voimakkaan kasvun ja kehityksen aikaa ja yksilölliset erot kasvussa ovat suuria, mutta jaottelin tyypillisiä ikävuosien piirteitä, jotka auttavat hahmottamaan, minkälaisista sankareista on ikäryhmässä kysymys.

3-4 vuotias

- ✓ Uhmaikä näkyy vielä, mutta se alkaa tasaantua.
- ✓ Lapsi haluaa tehdä asioita itse, saada kiitosta ja myönteistä huomiota onnistumisista.
- ✓ Mielikuvitus on vilkas. Lapsi nauttii erityisesti kuvittelu- ja rooli-leikeistä.
- ✓ 3-vuotias käyttää jo useita sanoja ja lyhyitä lauseita, puhe alkaa olla selvää ja ymmärrettävää.
- ✓ Puolet tämän ikäisistä lapsista tarvitsee vielä yöllä vaippaa.
- ✓ Lapsi kasvaa vuodessa 5–10 cm ja paino lisääntyy n. 3 kg.
- ✓ Sääret voivat olla pihtipolviset.
- ✓ Liikkuminen on innokasta ja usein riehakasta.
- ✓ Lapsi osaa hypätä tasajalkaa ainakin yhden hypyn verran, seistä hetken yhdellä jalalla, kävellä portaita tasa-askelin ja ajaa kolmipyöräistä pyörää, ikäkauden loppupuolella ehkä jo apupyörillä varustettua polkupyörää.
- ✓ 3- vuotias osaa jo riisua ja pukea itse helppoja vaatteita.

4-5 vuotias

- ✓ Vanhemmista eroaminen, lelujen jakaminen, muiden huomioon ottaminen ja vuoron odottaminen alkavat olla varhaisvuosia helpompaa, vaikka vaativatkin vielä harjoittelua.
- ✓ Lapsi nauttii samanikäisten seurasta.
- ✓ Lapsi alkaa arvioida omia kykyjään ja taitojaan vertaamalla itseään kavereihin.
- ✓ Ikäkauteen kuuluu voimakas mielikuvitus, villit tarinat, liioittelu ja kerskailukin. Lapsi voi kertoa epätosia juttuja, joissa ei välttämättä ole kyse varsinaisesta valehtelemisesta.
- ✓ Lapsella saattaa olla mielikuvitusystävä.
- ✓ Lapsi pärjää päivällä ilman vaippaa, vaikka vahinkoja vielä sattuu. Jotkut tarvitsevat yhä yöllä vaippaa.
- ✓ Vuodessa tulee lisää pituutta 5–10 cm ja painoa n. 3 kg.
- ✓ Lapsi hyppii, kiipeilee, juoksee, painii, ottaa keinussa vauhtia, harjoittelee narulla hyppimistä, hiihtämistä, luistelua, uimista ja apupyörillä pyöräilyä.
- ✓ Innokas liikkuja voi olla välillä raisu ja uhkarohkea.

5-6 vuotias

- ✓ Lapsi on omatoiminen, aloitteellinen ja sopeutuva, mutta välillä haluaa olla pieni ja saada hoivaa. Välillä kiukku saa vallan, tunteet ailahtelevat.
- ✓ Mielikuvitus on voimakas. Lapsi oivaltaa aiempaa paremmin, mikä on oikeasti totta ja mikä kuvittelua.
- ✓ 5-vuotias samaistuu omaa sukupuoltaan olevaan vanhempaan, hän ymmärtää kasvavansa isona mieheksi tai naiseksi.
- ✓ Roolileikeissä jäljitellään itselle tärkeitä aikuisia.
- ✓ Oman ikäiset kaverit ovat tärkeitä. Lapsella voi olla jo joku erityisen tärkeä kaveri, isommat lapset ovat usein ihailun kohteita.
- ✓ Pituuskasvua tulee vuodessa 5–10 cm, paino lisääntyy n. 3 kg.
- ✓ Ensimmäiset maitohampaat irtoavat. Tilalle kasvavat pysyvät hampaat. Ensimmäiset pysyvät poskihampaat puhkeavat.
- ✓ Lapsi nauttii liikkumisesta: kiipeilee, juoksee, laskee mäkeä, keinuu, hyppii narulla sekä yhdellä jalalla, tanssii ja jumppaa, harjoittelee pyöräilyä, hiihtämistä, luistelua ja uimista.

Lapsen tasolla

Lapsen kehitysvaiheiden tunteminen on suunnittelijalle tärkeää. Sen lisäksi hyödyllistä on myös empatia, lapsen asemaan asettuminen. Pidän lasten piirustuksista, ne ovat ikkuna lapsen maailman ja niiden kautta voi oppia paljon lapsen tavasta hahmottaa itseään ja ympäristöään. Tällä sivulla on 6 -vuotiaan Taimin näkemys eri ikäisistä ihmisistä.

Teimme ryhmässä tehtävän, jonka tarkoituksena oli eläytyä päivään lapsen vaatteissa, syventää näin ymmärrystä asiasta ja laatia tämän perusteella käyttäjäprofiili tulevalle mallistolle.

Käytimme päivä lapsen vaatteissa - eläytymistehtävään SINCO ympäristöä. SINCO eli **S**ervice **I**nnovation **C**orner –prototyypointiympäristö on fyysinen tila, johon on tietokoavusteisesti luotu puitteet palvelumuotoilun prototyypoinnille, joka perustuu käyttäjäkokemuksen tutkimiseen ja ideointiin. Siinä pyritään kuva, video ja äänimateriaalia hyödyntäen eläytymään erilaisiin tilanteisiin ja keräämään tietoa, josta olisi vaikea löytää muuten aineistoa.

Useimmilla opiskelijoilla ei ole omassa lähipiirissä lapsia, joten lapsen maailmaan tutustuminen on tärkeää tiedon keruuta. Itse äitinä katson lapsen päivää arjessa vain vanhemman näkökulmasta ja odotin Sincotyöskentelyn tuovan uusia oivalluksia nimenomaan lapsen asemaan asettumisesta.

Sincossa työskentely koostuu palvelupolusta, jossa on erilaisia kontaktipisteitä. Palvelupolkua varten on tehtävä taustatyötä. Omassa ryhmässäni rakensimme palvelupolun ikäryhmästä 3-6 vuotiaat. Aineistona käytimme tekemiämme haastatteluja, valokuvia ja lapsen kehityksestä kertovaa kirjallisuutta. Itse palvelupolku rakennettiin valokuvien, äänimaailman ja sincossa käytettävissä olevan rekvisiitan avulla.

Omassa ryhmässäni 3-6 vuotiaan päivä alkoi kuvalla lapsen makuuhuoneesta. Seuraava kuva oli eteisestä, sen jälkeen olimme bussissa matkalla päiväkotiin, päiväkodin eteiseen saavuttaessa äänimaisema muuttui hälliseväksi ja äänekkääksi ja näin päivä eteni iltaan.

Yksi ryhmän jäsenistä sai tehtäväksi eläytyä 4-vuotiaan lapsen asemaan. Muille jaoimme roolit niiden ihmisten mukaan, keitä ajattelimme sisältyvän lapsen päivään. Tarvitsimme myös ulkopuolisia tarkkailijota, jotka kirjoittivat huomioita vaatteisiin ja pukeutumiseen liittyen. Kun olimme kulkeneet polun läpi, keräsimme tarkkailijoiden huomiot tauluksi, jonka pohjalta koostin seuraavan sivun taulukon (Kuva A).

Taulukkoon jaottelin seuraavat alaotsikot: stereotypiat, säännöt, huolto, olosuhteet, tunteet, fyysinen ympäristö, sosiaalinen ympäristö, tarpeet ja itsenäisyys/vastuu.

Taimin 6v. piirustus eri ikäisistä ihmisistä. Lasten piirustukset ovat herkkua aineistoa, kun tavoitteena on ymmärtää lapsen tapaa hahmottaa maailmaa.

Kerätty tieto sisäsi hyvin konkreettisia huomioita, kuten sen, että vanhempi on tekemisissä lapsen vaateen kanssa yllättävän monta kertaa päivässä: vaatteita huolletaan, pestään, ripustetaan kuivumaan, heitetään kuivausrumpuun, järjestellään kaappiin, kerätään lattialta, viedään päiväkotiin ja tuodaan sieltä likapyykkiä takaisin. Tämä on itsellenikin arkea, mutta sitä ei tule tavallisesti ajatelleeksi.

Vaatteet myös herättivät päivän mittaan paljon tunteita lapsessa, meidän kuvitellulla 4- vuotiaalla lempivaatteet toivat iloa, ikävät vaatteet ja pukemisen haastetteellisuus taas suututtivat.

Laadimme jokainen oman profiiloinnin, jossa oli tarkoitus yksilöidä oman malliston vaateen käyttäjä, lapsi ja hänen vanhempansa.

Näkinsin, että profiointi voi helpottaa vaateen kohderyhmän tarkentumista ja asiakasymmärryksen lisäämistä. Varsinkin jos kohderyhmä on itselle vieraampi, on helppoa ottaa se haltuun luomalla yksi henkilö, suunnittelun kohde, jolle vaateen suunnittelee.

Sinco-työskentely sekä oma profiointini ovat portfolioon liitteenä (Liite 1: Käyttäjäprofiointi Sinco-laboratorion avulla -raportti).

HUOLTO

Hihansuut sotkeentuu hammastahnaan
Äiti "harrastaa" pyykinhuoltoa
Vaatteita pestävä usein
"suojavaatteet" leipomiseen, sormiväreillä
maalamiseen yms. toimintoihin
Äiti pyörittää lastenvaatteita pitkin päivää,
laittaa pesukoneeseen, ripustaa kuivumaan,
lajittelee kaappiin, pakkaa reppuun, kuljettaa
päiväkotiin ja sieltä takaisin...
- Vaihtovaatekassi

STEREOTYPIAT

"ei cheekään tykkää hameista"
Lastenvaatteiden jakautuminen tyttöjen/
poikien vaatteisiin
Isosiskon vaatteiden "periminen"

SÄÄNNÖT

Päiväkodin säännöt, kodin säännöt, leikkipuis-
ton säännöt...
Vaatteisiin ei saa piirtää
Äiti vaikuttaa pukeutumiseen, vaatevalinnat,
ostokset..

OLOSUHTEET

Lämpötilan muutokset, kerrospukeutuminen,
lämmönsäätely
Sukkien kastuminen
Kastuneiden vaatteiden vaihtaminen reissussa?
Varavaatteet
Lainavaatteet
Sadevaatteiden pukeminen
Vaatteet leikkiessä
Yövaatteet? Liian kuuma/kylmä yöllä?

TUNTEET

Pukeutuminen herättää tunteita vanhemmassa
ja lapsessa
Vanhempi haluaa lapsen näyttävän tietynlai-
selta
Vanhemman ostamat vaatteet eivät kelpaa
Vaatteiden valinta aamulla tuottaa vaikeuksia
Lapsi ei halua tietynlaisia housuja
Riita huivin sotkemisesta
Riita isosiskon kanssa vaatteesta

TARPEET

Mukavuus, helppous, käytännöllisyys
Oikea mitoitus, lapset hyvin eri vartalo-tyyp-
piä, myös pituus vaihtelee samanikäisillä
Lapsen tarpeet vs. aikuisen tarpeet
Helppo puettavuus, jotta lapsi ei turhaudu
Miellyttävät materiaalit

FYYSINEN YMPÄRISTÖ — VÄLINEET JA TILAT

Päiväkoti
Kenkärypäs päiväkodin eteisessä
Eteisen vaatekaaos - vaatteita ei löydä
Vaatteiden sekoittuminen, jos on samanlaisia
nimikointi + oma paikka vaatteiden säilytyk-
seen

SOSIAALINEN YMPÄRISTÖ

Päiväkoti asettaa vaatimuksia vaatetukselle
Kavereiden pukeutumista tarkkaillaan
"julkkisten" pukeutuminen

ITSENÄISYYS/VASTUU

Vanhemman vastuu vaatteista
Huolto
Vanhempi päättää aamulla lapsen vaatteet
Pukee jo pääasiassa itse
Omatoimisuus, lapselle tilaisuus opetteluun

Kuva A
Kooste Sincossa kerätystä tiedosta

Tämän päivän haasteet

Käytän lastenvaatekurssilla hyödyksi myös omaa asiantuntijuuttani, joka on syntynyt vanhemmuuden myötä. Kolmen lapsen äitinä lapset ja lastenvaatteet ovat arjessa kokoajan läsnä ja olen ainakin suurinpiirtein kartalla siitä, mitä lastenvaateissa tällä hetkellä tapahtuu Suomessa ja maailmalla. Erilaiset ilmiöt heijastelevat usein nopeasti lasten pukeutumiseen.

Määrittelen kolme tarvetta/ongelmakohtaa, joihin pyrin mallistollani vastaamaan. Esittelen tällä sivulla niistä kaksi, kolmannen vastaan materiaalivalinnoilla sivulla 10. Yksi suurimpia nykyisen lastenvaateteollisuuden ongelmia on huono laatu, vaatteet eivät tunnu kestävän käyttöä. Lastenvaate vaatii materiaailta paljon, niillä rymytään, niitä sotketaan ja pestään usein. Pyrin ottamaan tämän huomioon materiaalivalinnoissa.

Sukupuolitettu lastenvaate

Yksi ilmiö on ollut pinnalla koko sen ajan, kun olen itse ollut vanhempi ja seurannut keskustelua lastenvaateista. Se on lastenvaatteiden tyypillinen värikoodaus tyttö- ja poikavaatteisiin. Värikoodaus ja vaatteiden sukupuolittaminen on ollut erityisen voimakasta nyt 2000-luvulla. Seitsemänkymmentäluvulla vaatteet olivat hyvin neutraaleja, samoin omassa lapsuudessani 80-90 luvuilla useat vaatteet kulkivat perintönä minulta pikkuveljille. Vähitellen trendi siirtyi siihen, että vaatteet erikoistuivat väri- sekä kuvioaiheltaan voimakkaasti tyttö ja poikavaatteisiin ja tämä trendi on ollut kyseenalaistettuna jo jonkinaikaa, mutta isot ketjut eivät ole mielestäni täysin heränneet.

Tiedän keskusteluja seuranneena, että iso vähittäistavarakauppa on saanut ostajakunnalta palautetta tavastaan lajitella lastenvaatteet, lelut ja pelit sukupuolen mukaan hyllyihin. Mikään ei silloin ole muuttunut, sosiaalisessa mediassa kiersi tänäkin keväänä turhautuneen asiakkaan ottama kuva sinisistä ja vaalenpunaisista lastenvaateosastoista ja asia herätti jälleen vilkasta keskustelua.¹

Osittain neutraalin pukeutumisen on tuonut pinnalle voimakas retro-innostus, joka nousi niihin aikoihin kun sain esikoiseni vuonna 2006 (Kuva B). Nyt retromuoti alkaa olla jo hiipumassa, mutta sukupuolitettu lastenvaate on edelleen puheenaihe seuraamillani foorumeilla. Tämä liittyy usein laajempaan tasa-arvo ideologiaan ja kasvatusfilosofiaan, pohdintaan onko tarvetta eritellä lasten sukupuolta tavaroilla ja vaatteilla. Keskustelunaihe herättää usein poik-

keuksellisen voimakkaita kannanottoja, sekä puolesta että vastaan. Lasten lelujen ja vaatteiden sukupuolittuneisuutta on myös tutkittu jonkinverran.

Lähden mallistossani siitä, että käyttäjäryhmä ja vaatteiden kuluttajakunta olisi mahdollisimman laaja. En alleviivaa mitään ideologiaa, ehkä riittää että vaatteissa itsessään - tai niiden markkinoinnissa ja mainonnassa - ei ilmaista kenelle ne on suunnattu, vanhempi voi itse päättää haluaako sen lapsellensa, tai perheen käytännöstä riippuen lapsi päättää, sopiiko se itsellensä.

Sukupuolineutraalista suunnittelusta tulee helposti sellaista, että vältellään tyypillisesti sukupuolitettuja asioita, kuten meidän kulttuurissamme väreistä vaaleanpunaista tai sinistä. Kuva-aiheista jätetään pois kukat, urheilu tai autot, jotka mielletään toiselle sukupuolelle suunnatuiksi.² Mielestäni tämä on sääli, sillä esimerkiksi herkät kukka-aiheet sopivat erinomaisesti lastenvaateeseen, varsinkin kun puhutaan kesävaatteesta. Suunnittelijana toivon, että olisi aika päästä yli vaatteiden sukupuolineutraaliudesta siinä mielessä, että tulisi varoa ja vältellä tiettyjä asioita ja siirtyä sille tasolle, että herkät kukat ja nopeat autot ovat hyviä teemoja lastenvaateelle, oli käyttäjän sukupuoli kumpi vain. Uskon, että asiakkaita uudelleenlaiselle printtien käytölle on, kunhan tarjonta kohtaa kysynnän.

En mieti luonnostellessa ja suunnitellessani, kummalle sukupuolelle suunnittelen. Lapsen vartalo on muodoltaan sellainen, että sitä ei tarvitse fysiologisesti huomioida. Näin vaatteiden markkinointiakaan ei tarvitse suunnata vain rajatulle -sukupuolineutraaleja vaatteita ostavalle kuluttajakunnalle, tai -sukupuolen perinteistä huomioimista erityisesti toivovalle käyttäjäryhmälle, vaan se on molempien kohderyhmää.

Toimivuus

Mielestäni lastenvaateen ehdoton vaatimus, josta ei tulisi minkään muun suunnittelullisen asiat takia tinkiä, on käytännöllisyys ja toimivuus.

Valistusfilosofi Jean-Jacques Rousseau kuvasi aikanaan keinoja, joilla lapsista kasvatetaan mahdollisimman hyviä kansalaisia. Filosofi opasti, että kasvavan ruumiin jäsenten tuli saada liikkua vapaasti avarissa, kevyissä ja väljissä vaatteissa, jollei näin tehty, tapahtui jotakin kohtalokasta: lapsen veren-

Kuva B.

70-luvulta peräisin olevan Elsebeth Gyntherin Ompele lapselle vaatteet -kirjan inspiroimana ommeltu kangastakki kuului hankkia taaperolle, kun lastenvaatteiden retrobuumi levisi Suomessa 2010-vuoden molemmin puolin. Takki ommeltiin itse, katu-uskotavimmillaan se oli itse tehdyn näköinen, kankaan kuului olla vanhaa retrokuosia. Ompelin itsekkin takin jokaiselle lapselleni.

kierto pysähtyi ja lapsesta tuli turmeltunut paikallaan istuja.³ Jokainen 70-luvulta peräisin oleviin lastenvaatteisiin tutustunut tietää, että väitteen voi kumota, aikakauden vaatteet olivat paitsi mitoitukseltaan niukkoja, myös usein valmistettu joustamattomista materiaaleista. Tästä huolimatta sen ajan lapset ovat nyt terveitä aikuisia.

Uskon, että filosofi ei kuitenkaan ollut ajatuksessaan aivan hukassa. Lapsen normaalin kehityksen ja fyysisen kehittymisen kannalta on välttämätöntä, että lapsi liikkuu paljon. Se on tärkeää motoristen taitojen ja hermoston kehityksen kannalta. Lapsi myös hahmottaa liikkumalla ympäristöään, sekä omaa kehoaan suhteessa siihen. Liikunnan ei tarvitse olla ennaltamäärättyä, ohjattua toimintaa, vaan parasta on kun lapsi liikkuu monipuolisesti arjessaan. Sisällä voi liikkua musiikin tahtiin tai kavereiden kanssa leikkien. Ulkona spontaani leikki onnistuu nurmella, vedessä, metsässä, puistoissa ja leikkipuistoissa.⁴

Vaatetuksella voi olla merkitystä lapsen päivittäiseen liikkumiseen, sen tulisi mahdollistaa monipuolinen liikunnallisuus mukavuudesta tinkimättä, vaatteessa tulee pystyä ryömimään, konttaamaan, seisomaan, kävelemään, juoksemaan, hyppäämään ja kiipeämään. Tähän voi suunnittelullisesti vaikuttaa paitsi vaateen leikkauksella ja mallilla, myös materiaalivalinnoilla.

Usean sukupolven uhmaikö

Uhmaiäksi kutsutaan pienen lapsen kehitysvaihetta, jolla on useita muitakin nimityksiä, se on itsenäistymisikä, itsenäistymisvaihe, tahtokä tai oman tahdon opettelemisen ikä. Uhmaikä alkaa yleensä 2-vuotispäivän tienoilla ja kestää usein 4–5-vuotiaaksi.

Uhmaikäinen lapsi saattaa koetella vanhempiaan itsepäisyydellä, mutta aikakausi on tarpeellinen lapsen tulevalle kehitykselle. Uhmaikäinen lapsi on myös hellyyttävä, omat lapseni ovat jo ohittaneet tämän vaiheen, mutta muistan monta hauskaa ja hullunkurista tilannetta. Videolle on myös tallennettu tilanteita, kuten kevättalvinen päivä, kun 3 vuotias taapero on karannut pihalle, seisoo tukevasti terassilla pulleilla pikkujaloillaan, pelkkä vaippa ja t-paita päällään ja vastaa uhamakkaasti E!!! jokaiseen aikuisen puheyrytykseen.

Lapsen päättäväisyys, rajaton usko omiin kykyihin ja omaan vankumattomaan päätösvaltaan on jotain, josta toivoisi jokaiselle jäävän pienen kipinän jäljelle. Lastenvaatemallistoni teemana onkin tuo kapinoinnin, rajojen etsimisen ja oman voimantunnon ikäkaus, mutta ei ihan perinteisessä mielessä.

Koska kyse on kesävaatemallistosta, lähdin miettimään teemaa omien kesälomamuistojen, sekä lasteni kesien kautta. Niissä on paljon yhteistä.

- Aurinkoiset päivät, teltassa vietetyt yöt, riippumatto, uiminen, pyöräily, muurahaisten ja muiden pikkuötököiden tutkiminen, helteessä sulaneet jäätelöt, serkkujen sekä omien sisarusten ruskettuneet jalat rivissä laiturilla.

Ennen kaikkea se yhdistävä tekijä on se, missä kaikki tämä riemu on ulottuvilla - mummola.

Minulla ja lapsillani on erilaiset mummolat, mutta niissä on paljon yhteistä. Kun pohdin isovanhemmuuden nykyistä olemusta, tein huomion, että sehän on tänä päivänä melkoisessa murroksessa. Yhä useamman lapsen mummola ei olekaan omakotitalo ja iso piha kasvimaaineen, kiipeilypuineen ja telttapaikkoineen.

Oliskohan niin, että isovanhemmillakin on uhmaikä! He tekevät niin kuin tahtovat, myyvät paljon työtä ja kunnostusta vaativan omakotitalon puutarhoineen ja muuttavat huolettomasti kaupunkiin, kerrostaloon jossa omasta rapusta löytyy samanhenkistä seuraa. Myyvät

perinteisen punamultamökin maalta ja ostavat lomaosakkeen espanjasta. Parvekeviljelevät mansikoita huolettomissa kasvusäkeissä. Heittävät hyvästi uuvuttaville leipomispäiville ja sen sijaan hakevat donikset katukahvilasta. Aloittavat eläkepäivien iloksi uuden trendikkään harrastuksen, joista eivät olleet aiemmat isovanhemmuus-ikäpolvet kuulleetkaan, kuten joogan tai blogin päivittämisen.

Lapsia ei olisi ilman vanhempia ja vanhempia ei olisi ilman isovanhempia! Mitä inspiraatioa menneet ja tulevat isovanhemmat voisivat tarjota lastenvaatteiden maailmaan, siitä otan selvää.

Koostin aiheesta visuaalisen välineen, moodboardin, joka auttoi luonnosteluvaiheessa (Kuva C).

M o o d b o a r d

Kuva C
Malliston teema visualisoituna

Materiaalit

Kesä ja kapinoiva, moderni isovanhemmuus - mitä materiaalivalintoja näillä teemoilla voi tehdä? Lähdin keräilemään ilman suunnitelmaa kangasmateriaaleja, jotka eri syistä miellyttivät. Pian edessäni oli sellainen materiaalipino, että se tarvitsi rajaamista. Jaottelin kankaita erilaisiin ryhmiin; ruudulliset kankaat, vanhanaikaiset kankaat, kukkakankaat, kevyet materiaalit, paksut materiaalit..

Näistä ryhmistä valitsin lopulta kolme mallistoni materiaaleiksi.

Ensimmäisenä ovat kukkakankaat. Kukka on lapsuuden kesien ehdoton kuvio. Se alkaa jo toukokuussa äitienpäiväksi poimituilla valkovuokoilla, juhannuksen aikaan pihan pientareella kasvavat luonnonkukat, heinäkuussa päässä keikkuvat isompien serkkujen tekemät seppeleet, ja elokuussa päiväkodin polkuja ja koulutietä reunustavat vielä päivänkakkarat ja muut myöhäiset kukkijat.

Toiseen pinoon lajittelin materiaalit, jotka valitsin pehmeiden vuoksi. Kankaista tulee mieleen vastasyntyneiden vauvojen pehmoiset potkuhousut. Miksei myöskin leikki-ikäistä lasta voisi hemmotella velourin pehmeydellä? Omat lapseni olivat mukana kankaiden lajittelussa ja tämä pino sai myös lapsilta ihastuneita huudahduksia: Ihanan pehmeä!

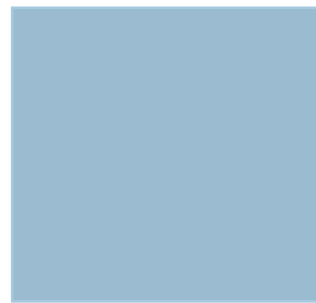
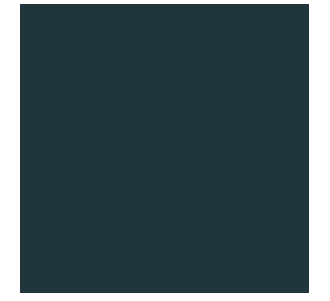
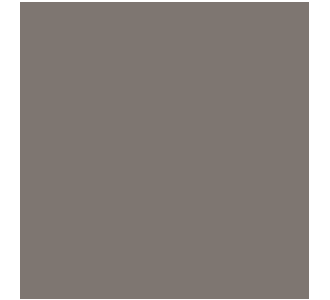
Usein vanhemmat odottavat malttamattomina lapsensa seuraavaa kehitysaskelta, vauvan vaatteet pakataan pois viimeistään yksivuotis-synttäreillä ja siirrytään isojen lasten vaatteisiin. Isovanhemmilla taas on ikänsä ja elämäkokemuksensa vuoksi eri perspektiivi ja aikakäsitys, heille leikki-ikäinen saa vielä olla pieni vauva, se otetaan syliin ja hellitään.

Päätin siis ottaa pehmeät vauvamaiset velourit isompien lasten käyttöön. Kun kerran kapinoidaan, kaikki on mahdollista.

Kolmanteen ryhmään valitsin käytännöllisiä ja kestäviä materiaaleja. Niitä voi käyttää vaatteisiin, jotka ovat suunniteltu puihin kiipeämistä varten. Niistä voi ommella taskuratkaisuja, jotka kestävät kivien keräilyn. Niistä voi tehdä housuja, jotka jalassa voi harjoitella pyöräilyä ja jos kaatuukin, housun polvi ei ole heti rikki.

Materiaalien perusteella hahmotui myös malliston värimaailma.

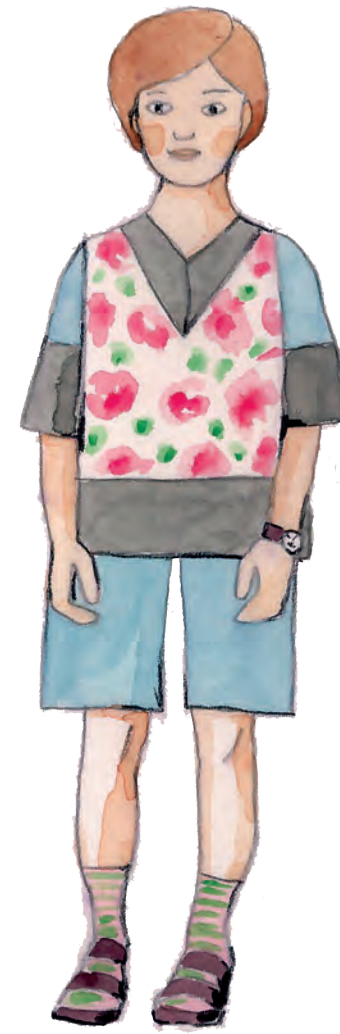

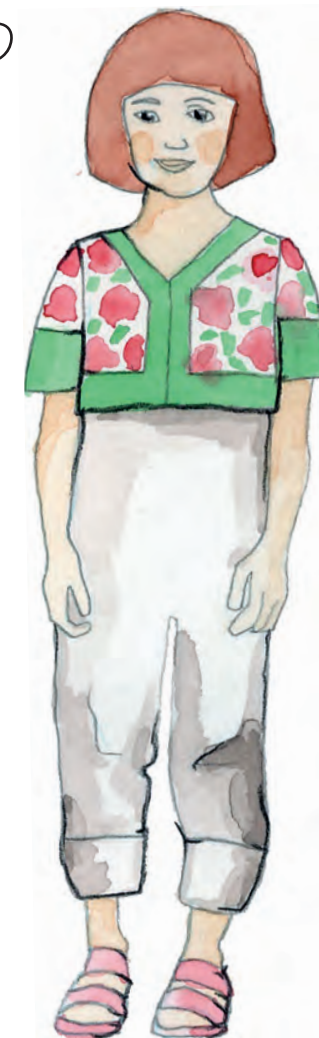

Luonnoksia

ss 15-16

3 x asukokonaisuus

Kaupunkitakki

Tein luonnosten pohjalta kolme edellisen sivun asukokonaisuutta, jotka voisivat olla malliston runko. Tehtävänämmme oli suunnitella yksityiskohtaisemmin yksi asukokonaisuus. Valitsin näistä asun, johon kuuluu takki sekä sortsihousut.

Nimesin takin Kaupunkitakiksi, se on pusakka, joka laitetaan ylle vähän parempana päivänä - sillon, kuin lähdetään markkinoille tai torille mummon kanssa!

Asuun kuuluu myös sortsihousut. Niiden materiaalina kestävä ja tukeva puuvilla, mallissa on joustava vyötärö tuomassa käyttökävyyttä monen kokoiselle lapselle ja edessä syvä tasku, joka mahdollistaa aarteiden keräilyn.

Tarkemmat tiedot asuun valituista materiaaleista löytyvät liitteenä olevista materiaalikorteista (Liite 2: Materiaalikortit).

Kerron seuraavaksi tarkemmin takin valmistusprosessin luonnoksesta valmiiksi tuotteeksi. Lastenvaatekurssiin integroituu kaksi erillistä kurssia: digitaalinen vaatemuotokurssi, jonka tarkoitus on oppia esittämään vaate digitaalisessa muodossa, sekä muoto-osuus, jossa vaate kaavoitetaan ja siitä valmistetaan proto. Näiden lisäksi valmistan myös itse tuotteet ja kuvaan ne mallin päällä.

V a r i m a a i l m a

E s o k u v a t

M a t e r i a a l i t

Muoto-osuus

Lastenvaatekurssi sisältää suunnittelun ja materiaalien (3 op) sekä muodon (2 op) osa-alueet. Lisäksi kurssiin integroituu digitaalinen vaatemuotokurssi, jonka tarkoitus on oppia esittämään vaate digitaalisessa muodossa (3op).

Minulla perinteinen muoto - ja digitaalinen vaatemuoto yhdistyvät keskenään, en tehnyt kaavoitusta käsin, vaan toteutin sen Modariksen 2D – kaavoitusohjelmalla. Ohjelmaan sisältyy myös MODARIS 3D FIT V7 ohjelma, jolla vaatteelle voi tehdä 3D – virtuaalisovituksen / visualisoinnin. Toteutin periaatteessa molemmat, sekä digitaalisen, että perinteisen proton, sillä tulostin kaavat tietokoneelta ja ompelin niistä myös kangasproton. Pääsen näin vertailmaan sovitusmenetelmiä.

Käytin kaavoituksessa koko ajan rinnakkain 2D kaavoitusohjelmaa sekä 3D sovitusta, joten vaate digitaalisessa muodossa kulki mukana koko muotoprosessin ajan.

Kerron tarkemmin kokemukseni tästä tavasta työskennellä Digitaalinen ja perinteinen vaatemuoto - raportissa (Liite 3: Digitaalinen ja perinteinen vaatemuoto raportti).

Tällä sivulla on kuvia virtuaalisovituksesta ja tuotteen digitaalisesta visualisoinnista. Kuvia voi verrata seuraavien sivujen kuviin, missä on oikea tuote kuvattuna lapsen päälle. Olen tyytyväinen takin digitaaliseen visualisointiin, se vastaa aika hyvin visiota mikä minulla asusta oli, kuvat ovat myös informatiivisia ja vastaavat lopullista tuotetta. Sortsien kohdalla oli enemmän ongelmia, ohjelma tuntuu pukevan housut lapsen päälle niin, että haarasauma jää alas. Ongelmaan olisi luultavasti löydettävissä ratkaisu, mutta keskityin takkiin, joten tämän selvittäminen jää seuraavaan kertaan.

Seuraavalla sivulla olen tulostanut takin kaavan ja valmistanut proton. Käytin proton valmistukseen suunnilleen takin oikeita materiaaleja vastaavaa kangasta, saatavilla olevaa puuvillasatiinia. Proto on sovitettu ja kuvattu Aarnin 5 v. päällä. Aarni on 107cm pitkä ja painaa 18kg. Kuvan yläpuolella on kuvia takin virtuaalisovituksesta, virtuaalimallille on annettu Aarnin pituus joten sovitusten pitäisi vastata toisiaan.

Periaatteessa virtuaalisovitus voisi korvata täysin perinteisen protonvalmistuksen ja sovituksen, ne voivat tuottaa yhtä paljon tietoa suunnittelijalle ja tuotannolle. Olin yllättynyt kuinka hyvin virtuaalimallinnus ja perinteinen proto vastasivat toisiaan. Analysoin myös menetelmien eroja liitteen raportissa. Lyhyenä yhteenvetona koostin *Sovitusten hyvät puolet* vertailun.

Virtuaalisovitusta voi tarkastella joka puolelta. Tämä mahdollistaa lähes aidon sovitustilanteen hyödyt täysin digitaalisesti.

Virtuaalimallin asentoa voi vaihtaa, tässä lapsi kävelee.

Yläpuolelta tarkastelu on myös mahdollista.

MODARIS 3D - ohjelmassa voi visualisoida näkyviin myös yksityiskohtia, kuten saumarakenteita, vetoketjuja tai nappeja.

Proto

Sovitusten hyvät puolet *

Virtuaalimallinnus

- + Malli ei turhaudu pitkäkestoiseen sovitukseen
- + Vaatetta voi tarkastella myös ilman mallia, se pysyy muodossaan toisin kuin oikea vaate ilman ihmistä sisällä
- + Kaavat on esillä samalla näyttöruudulla, näin niitä voi helposti muokata ja muutos näkyy mallin päällä vain nappia painamalla
- + ekologisuus, ei tarvitse käyttää kangasta protoa varten

Aito sovitustilanne

- + Asennot monipuolisempia, lasta voi pyytää juoksemaan, tekemään ku-perkeikkaa jne.
- + Lapselta voi kysyä, miltä vaate tuntuu.

* Digitaalinen ja perinteinen vaatemuoto raportti

Lähteet:

s. 4 Lapsuus ikä kautena

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/
Viitattu 10.3.2015

s. 7. Tämän päivän haasteet

1.
Internetin sosiaalisella foorumilla Facebookissa käyttäjä laittoi 6. 2.2015 seuraamalleni sivustolle kaksi kuvaa kaupan lastenvaatehyllyistä, toisessa vaaleanpunaisia vaatteita, toisessa sinisiä, saatesanoilla: ”Kenelle nämä värikoodatut vaatteet ovat niin uskomattoman tärkeitä? Uskallan väittää, ettei ainakaan vauvoille”. Kuvapari sai 149 tykkäystä ja 187 kommenttia.
<https://www.facebook.com/groups/207664933742/search/?query=prisma>
/ Viitattu 29.4.2015

2.
Vanhemmille tehdyssä mielipidekyselyssä peräti 85% vastaajista katsoi, että kukka-kuosi sopii paremmin työille kuin pojille. Vastaajista 55 % mielestä kulkuneuvot taas sopivat paremmin pojille , samoin urheilu 43 % mielestä. Muut printtiaiheet miellettiin sukupuolineutraaleimmiksi, esim. raidat sopivat 97% mielestä molemmille sukupuolille. Toisaalta kauppohen nykyiseen printtien käyttöön toivottiin muutosta.
Opinnäytetyö / Mira Vanttaja / SUKUPUOLINEUTRAALIN KUOSI- JA PRINTTIMALLISTON SUUNNITTELU 2–5-VUOTIAILLE LAPSILLE / 2011
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29821/oppari_mira_valmis.pdf?sequence=1
/ s. 19 / Viitattu 29.4.2015

3. <http://yliopisto-lehti.helsinki.fi/?article=5571>
/ Viitattu 15.4.2015

4. <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/lapsen-liikunta>
/ Viitattu 18.4.2015

Kiitos kärsivälliselle, iloiselle ja kaikin puolin erinomaiselle kuvausmallille, Aarnille!

